

— Mit beszél ön? Bankár ön, vagy mi?

— Nem én. Hanem csak olyan izé vagyok, a ki a papirost úrkálással által haszonvehetlenné teszi.

— De a neve! a neve!

— Neveim id. Dumas Sándor.

(De ezt már nem találtuk ki!)

A szeszgyáros nem tudott többet mondani, mint csak ennyit.

— Alázatos szolgálja!

A PELESKEI NÓTÁRIUSNAK FELESÉGÉ- HEZ IRT LEVELEI.

XXVII. Levél.

(Zülliehről, a Katona-szoborról s annak bírálatáról. — A peleskei nótárius elkeseredik. — Mit nem tud bizonyos lap újdondásza?)

Motto: Peleskének szép határa,
Megláttak már valahára!

Chara mea Sára!

Itt hagyom én ezt a várost, feleség, — s futok az olyan helyről, a hol már nemcsak a vers-, de a képfaragó uraknak is kell a maguk munkáját kommentálniok.

Ez a kommentáló dolog a Katona-szoborral történt a képen, hogy egy kritikus úr bebizonyította, hogy rossz az a talpától az üstökéig, rossz annak a feje, nyaka, dereka, karja, tompora, lába, szóval mindene, s hogy kár volt Katona szobrára Attifát nem Tót Gáspárral varratni, valaminthogy csizmát is gavallérosabbat készített volna számára Vadász a párisi utcából.

Ha én Züllich helyén vagyok, erre azt mondom, hogy nem telik mind az ki szűz, vagy nem tudom én mennyi forintból s a kinek nem tetszik a szobor attilája, szabasson rá jobbat, s hogy Tomori Anasztáztól s a művészről az is elég szép volt, a mit tett. — A képfaragó úr azonban Montfor markival azt mondja Caesar de Bazánból; „Ha kegyednek nem tetszik, kritikus úr, legalább ne rontsa a más gusztyusát,“ — s ebben van is valami jogos követelés; mert én is azt mondom a magam részéről, hogy ha már felállították azt a szobrot a színház elé, a holott pár hét óta sok derék magyar ember látta s látásán örömköny lopódzott szemébe a miatt, hogy mégis volt ezen a szép széles országon valaki, a ki bár nem milliomos, mégis saját zsebéből állította fel a hon fővárosában magyar művész által az első nyilvános szobrot, — mondom ha már ott áll az a szobor, nagyon kár annak fényét, melylyel a kegyelet ruházta fel, sárral bemocskolni.

Ha én olyan derék, tanult, illendőséget tudó, jóakaró úr lennék, édes feleség, milyen a Katona-szobor bírálgatója, mindennek előtt akkor vettem volna szemügyre a dolgot, midőn a szobor még mint tervrajz forgott közkézen, s ha értek a szobrászathoz s ahhoz,

mit mi által lehet kifejezni a kőből faragott masszából, jóakarólag figyelmeztetem a művészt erre meg amarra, s ha az a jó tanácsokra nem hallgat, akkor tiltakozom a magyar művészet, kivált pedig a szobrászat nevében a szobornak nyilvános felállítása ellen oly időben, midőn azt még a színházi könyvtárban láthattam, s ha a tiltakozásnak alapja van, bizonyára mind az igazgatóság, mind Tomori, mind a művész véka alá rejtették volna azt, a mi nem érdemes a napvilágra, nehogy kinevessen minket a külföld, hogy nem átaljuk legnagyobb drámaköltőnk emlékét ily gyöngé műben tisztelni.

Mi a szobor kivételét illeti, ahhoz nem szólok: nem értek hozzá; de azért, ha hallok is az efféléknek megítélésében jártasabbaktól, hogy abban sok a hiány, mégsem félek tőle, hogy azért kinevessen minket a világ. A szobrász nem terem ugy nálunk mint a poéta, nem volt rá eddigelé nagyon ideje a magyarnak, hogy hét-nyolc esztendeig faragjon egy követ, s ha faragott valamit, legfőlebb vers volt az, mit addig tőn, míg a tegnap csatában kicserbult kardot szolgálja a holnapi csatára köszörülte. Tudja ezt a külföld, s ha nem tudja, megsughatjuk neki szérenytelenség nélkül.

Mi magyarok avval nem dicsekszünk, hogy művészeink a külföldével párhuzamban állhatnak: nem is volt rá eddigelé nagyon időnk hogy ezekre adnánk magunkat; sőt azt sem átaljuk bevallani, hogy a szobrászat nálunk alig van böcsőjében. Tehetséges szobrász volt ugyan Ferenczy, de nem volt a ki felkarolja, s most találkoztok, a ki a tehetséget e téren felkarolta, — de ledorongoljuk mindakettőt. A gyöngé gyermekből ápolgatás mellett még erős férfi válhatik, s bizony vétezik az, ki e gyermeket, mert még gyöngé, vad spartánus módra meggyilkolja.

A rosszat nem szükség magasztalnunk; de a hoi tehetséget látunk, ott buzdítás, biztatás, utbaigazítás által igyekezzünk azt kifejteni; — Szobrásztopolt sem vették be egy nap alatt, hát mi hogy hódíthatnók meg a szobrászati művészetet egyszerre?

De a mint látom, feleség, nagyon kijövék a kérekvágásból, s a helyett, hogy a szobrot kritizálnám, azon veszem magamat észre, hogy a kritikusnak estom neki. Szelidség azeleme bocsásd meg e vakmerőségemet!

Még egyet akarok megjegyezni mea Sára, mihi drága! Tavaly arra kértél vala, hogy küldeném meg számodra az én halálom előtt az elaludt vérű magyar szívek felszekerítésére és mulatságra versekbe foglalt „Budai utazásomat“, a mit is én, megtoldva még „Betegségem“, halálom- és testamentumommal s tizenhárom képpel, azonnal megverék s elküldém neked.

Bizonyos lap újdondásza pedig ezen könyveknek újbóli kiadását ajánlja, mert ugymond, nem forognak közkézen. Ha tehát, édes feleség, szereted az aprólékos kötekedéseket, megirhatod ama derék urnak, hogy nemcsak közkézen forognak ama könyvek, hanem maga is akárhányat vehet belőlök Bucsánszky Alajos könyvárusnál 12 pkrért, a ki ezeket új átdolgozás mellett tavaly adta ki.

Magam nem merek újságírókkal kikötni, s már eddig is lélek elkövetett merészségem miatt, a miért legforróbb vágyakozásom, hogy itt hagyva e nagy várost minden kellemetessége — s ennek kontráriumával — szép feleskei házámban mielőbb karjaiba fogadhasson Pestől egy időre búcsút vett hűvéd.

Nagyzajtai Zajtay István.
Notarius loci.

ADOMÁK.

A cigány mint tanító.

Bizonyos tiszteletosnak igen nagy kedve volt a cigány nyelv tanulására, ki később azután cigány grammatikát is adott ki. Azonban, hogy minél alaposabban megtanulhassa, egy cigányt fogadott, ki őt mindennap bizonyos órában tanítsa, s vele cigány nyelven beszéljen.

A more nagyon büszke volt arra, hogy ő papot tanít. Midőn egyszer a szokott órában a pap laka felé ballagott, egy valaki rákiáltott: „Hova mégy more?”

„Árst a bibist tanítani”, felelt büszkén a barna paedagog.

A cigány a borbélyműhelyben.

Borbélyműhelybe ment a cigány, hogy magát megberetváltassa. A borbély egy kis mulatságot akarván csinálni magának, csak amúgy nagyjából szappanyozta be a cigányt s a legroszabb késsel kezdte inkább vakarni, mint beretválni.

Még felével sem volt kész, a cigány már is nagyon kezdett izzadni, míg végre így szóla a borbélyhoz: „Ugyan kérem azs urat, miből van a beretvájá?”

„Ez cigány — felelt a borbély — tiszta acélból van.”

„De vesem észre — mond a cigány — mert ugyan csak hányja tőle a semem a sikrát.”

SZÉKTÓI.

LEVELEZÉS.

SZEGZÁRD. Junius közepén. (Zenecstélyek. — Majális. — Új találmány.) Társadalmi életünk új lendületet nyert; a széchenyikerti szentestélyek mintájára megyeházunk kertjében az egész nyári időszakra rendezett zenecstélyek által. Örömmel tapasztaltuk a nagy részvétet, melylyel az indítvány fogadtatott és foganatosított. Az eddigi siker és a résztvevők nagy száma a legvérmesebb reményeket is kielégítik.

Minden szépnek és jónak is vannak szűkkeblű el-

lenzői, itt sem hiányoztak ilyenek, azonban rendkívüli kibebbségben maradtak. Kuriozumként megemlíjük, hogy egy bizonyos ur azon válaszsral utasítá el az aláírási ívet, mivel szerinte ő nem vehet részt oly választásban, melyben a fizetésre nézve is az egyenlőség, nem pedig a rangfokozat elve van megállapítva. Eber nem kell kommentár.

Tolnán folyó évi május 25-én egy leányiskola javára majális rendeztetett, mely igen jól ütött ki. A rendezőtől azonban hanyagság, hogy noha a vidéken is köröztettek aláírási ívek, mégis a szép számu vidéki résztvevőket az eredménynek hírlapi közzétételével meg nem örvendeztetik és illetőleg meg nem nyugtatják.

Műipar eddig nálunk nem létezett, s ezért mint újdonságot emlíjük fel Spányi Antal urnak es. k. szabadalommal ellátott új találmányát, egy gyorsforraló készletet, mely félannyi idő és tüzelő felhasználásával forral fel bármely folyadékot, mint az eddigi ilysterű legjobb gépek. Ezen készlet használatával hőgyleink a theát és kávéváratslátszerűleg fogják vendégeik elé bűvölhetni. A háztartás érdekében kívánatos lenne, hogy a különben nem iparos feltalálótól a szabadalom mielőbb egy szakember által megvásároltatnók.

Kopasz.

SELMECBÁNYA. Jun. közepén. (Magyar színészet városunkban.) Városunk napról napra jellemzőbb példáját adja életrealitásának, mit főleg az által bizonyít be, hogy minden nemzeti irányút buzgón pártolni, s oltalma alá venni serénykedik. — Évek hosszú sora tñnt le, melyek alatt magyar színészetről nem is mertünk álmodni! Rideg egyhanguságunkból csak ez évi május elején rezzentünk föl, midőn az ez alkalommal hozzánk érkezett Kétszeri József igazgatása alatt lévő színtársulatot az öröm hangján üdvözölhetük. Eleinte kétes szemekkel néztünk e valóban derék színtársulat jövője elé, eszünkbe jutván a mult télen itt szerepek német színtársulat aggasztó s valóban szivrázó állapota, mely elégséges pártolás hiányában adósságokba merülve, a legkeserűbb nyomorral kénytelenek küzdeni, s mely csak egyesek nagylelkűsége által fölségitve költözhetett más vidékre. Azonban sokkal nagyobb volt Selmec és vidékének lelkesülése a magyar színészet ügyében, hogysem legkevesebb is lehetett volna aggódni jövője felől. E jeles színtársulat, — miután várakozásunknak igen is megfelelt, — méltán részesült eddig itt nem látott pártolásban. Tizenhat, nagyrészt eredeti színű előadásában alkalmat nyerhetünk e társaság tehetségeivel közelebből megismerkedni. A tevékeny buzgalomú tagok fölvetett szerepük jó betanulása után életet is tudtak abba önteni. Erről különösen meggyőződünk, midőn a „Hazatérték” című drámát adták, melyben Kétszeriné, szerepét mélyen fölfogva, azt az érzelmek, indulatok leghűbb kifejezésével adta, s bizony állíthatjuk, hogy ő nemzeti színpadunknak is dísze válnék. Hozzá hasonló Demjenné, ki ismét a naiv szerepek élethű adásában kitűnő. Kovácsné, Ráti Eliza és Balog Luiza is igen kedves alakok a színpadon. A férfiak közül Kétszeri igazgató hatályosan kezel bármily szerepet, s különösen a népies